

МАТЕРІАЛИ ДО УКРАЇНСЬКОГО БІОГРАФІЧНОГО СЛОВНИКА

1977. — Т. 7. — С. 494 (фото): Дудченко (Ковбасенко) Іван Степанович // УРЕ. — 2-е вид. — К., 1985. — Т. 3. — С. 492.

Л. Б. Долинна

ДУРДУКІВСЬКИЙ Володимир Федорович (псевд. і крипт. — В. Коновченко, В. Миروهень, Скавло, В. М., Д-скій, М-ць, В.: 17.09.1874, с. Пединівка, Уманщина—31.12.1937, м. Київ) — літературний критик, педагог, громадський діяч.

Народився в сім'ї статського радника. Освіту одержав в Київській духовній семінарії. Працював учителем Києво-Подільського духовного училища і Київської жіночої гімназії Є. С. Євсєєвої.

Світогляд В. Дурдуківського формувався значною мірою під впливом О. Кониського. Він зацікавився укр. нап.-визвольним рухом і почав друкувати бібліографічні замітки в «Записках» НТШ в Львові, співробітничати в «Киевской старине». 1895 В. Дурдуківський разом з О. Кониським, В. Доманицьким, С. Єфремовим, Ф. Матвєшевським став одним з фундаторів видавництва «Вік», що пропагувало українську художню літературу і до 1918 випустило понад 140 найменувань книг.

В. Дурдуківський багато писав в оборону українства на сторінках газет «Жизнь и искусство», «Киевское слово», «Киевская газета», «Вольный». З появою на поч. ХХ ст. україномовної преси почав друкуватись на сторінках газет «Громадська думка», «Рада», «Нова громада», а також часописів «Літерату-

рно-науквий вістник», «Нова громада», «Книгар». Опублікував рецензії на твори Б. Грінченка, С. Васильченка, Г. Барвінок, І. Липи, на укр. переклади з М. Гоголя, Л. Маміна-Сибіряка, на альманахи «Дубове листя», «З потоку життя».

В. Дурдуківський відомий як талановитий педагог, організатор народної освіти, директор Першої української гімназії в Києві, а згодом — Трудової школи ім. Т. Шевченка. Директором гімназії він став в 1917, зібравши в ній кращі українські педагогічні сили, відомих учених, громадських діячів: В. Липківського, С. Русову, Л. Білецького, Л. Чикаленка, істориків В. Прокоповича та Й. Гермайзе, математиків Н. Шувльгін-Ішук, В. Шарка, О. Гнатевича, географа В. Гребінецького, латиністів К. Лазаревську, О. Бургардта (Ю. Клена), С. Гончарова. В. Дурдуківський викладав українську мову і літературу, вів літературний та драматичний гуртки, добре співав, вмів диригувати, що робило його співробітництво з молодим композитором П. Козиньким плідним і результативним. У школі були розвинені самоврядування і самодіяльність. В радянський час гімназію було перетворено на Першу зразкову трудову школу ім. Т. Шевченка, яку нерідко називали просто «школою Дурдуківського». До неї приїздило чимало вчителів для ознайомлення з досвідом роботи, запозичення програм.

В. Дурдуківський був членом наукових товариств в Львові і Києві. У «Записках» НТШ в Києві надрукував уже в радянський час ве-

лику розвідку про академіка М. І. Петрова, видав збірку «З практики трудової школи» (1923). Друкувався в журналі «Вільна українська школа», «Радянська освіта». З 1919 співпрацював в УАН-ВУАН — виконував обов'язки голови термінологічної комісії, члена-редактора «Комісії словника живої мови» і керівника науково-педагогічної комісії.

Друківський критично ставився до ідеології Комуністичної партії і Радянської влади, однак політичною, антидержавною діяльністю не займався. Проте 5.07.1929 він був заарештований в справі СБУ. Як обвинувачений 9.03–19.04.1930 брав участь в судовому процесі в Харкові. Засуджений на 8 років ув'язнення, через деякий час звільнений, але 31.12.1937 заарештований знову і особливою нарадою УНКВС по Київській області засуджений до розстрілу. Реабілітований 1989.

Тв.: Историческая записка о соединенных Киево-Подоляском и Богуславском духовных училищах // Труды Киевской духовной академии. — 1903. — Ч. 9: З шоденника вчителя // Вільна українська школа. — 1918. — С. 5–6; Матеріали до шкільних ранків і вечірок в пам'ять Т. Шевченка // Вільна українська школа. — 1918. — С. 7; З практики трудової школи. — Ч. 1. — К. Слово. — 1923 (один з авторів і редактор); Педагогічна діяльність Б. Грінченка // Праці науково-педагогічної комісії (при ВУАН). — Т. 1. — К., 1929. — С. 1–77.

Лит.: Биковець М. (Рец. на кн.: «З практики трудової школи

// Червоний шлях. — 1924. — С. 1–2; Гермайзе О. Свято української школи. 25 років педагогічної діяльності Володимира Федоровича Друківського // Життя й революція. — 1926. — С. 1; Коцюбинський М. (Листи до В. Друківського) // Коцюбинський М. Твори. — Т.7. — Х.—К. — 1930; Балабольшенко А. «СБУ»: суд над переконаннями // Вітчизна. — 1989. — С. 11; Пристайко В., Шаповал Ю. Справа «Спілки визволення України». Невідомі факти і документи. — К., 1995: УЛЕ. — Т.2. — К., 1990. — С. 127; ЕУ. — Т. 2. — Львів, 1993. — С. 606; Школа ім. Шевченка в Києві // 125 років київської української академічної традиції. 1861–1986. Збірник. — Нью-Йорк, 1993. — С. 553–584; Даниленко В. Він був душею школи // Освіта. — 1997. — 10 грудня.

Архіви: ГДА СБУ. — Спр. 67098. (Друківський В. Ф.)

В. М. Паниленко

ЗУБРИЦЬКИЙ Денис Іванович (псевд.: Венява Денис из Зубрицы; 4.01.1777, с. Батячичи, тепер Кам'янсько-Бузького р-ну Львівської обл.—1862, Львів) — історик, архівіст, археограф на Галичині.

Народився в родині дрібного шляхтича. Гімназійну освіту здобув в Львові. В 1829–47 там же займав різні виборні посади в Ставропігійському ін-ті: віце-сенюра, керівника друкарні, архіву, бібліотеки.

Найвагоміший внесок Зубрицького в історичну науку по-